

**LIETUVOS BANKAS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2023-12-06 Nr. 429-531

Lietuvos bankas gavo advokato Y. Y. (toliau – pareiškėjo atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp X. X. (toliau – pareiškėjas) ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Tarp pareiškėjo ir draudiko laikotarpiui nuo 2023 m. sausio 29 d. iki 2024 m. sausio 28 d. buvo sudaryta Transporto priemonių draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. *Duomenys neskelbtini*) (toliau – draudimo sutartis), kuria Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021 (toliau – Taisyklės) pagrindu buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su automobilio BMWX5 (valst. Nr. *Duomenys neskelbtini*) (toliau – automobilis) naudojimu.

2023 m. balandžio 27 d. pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą apie įvykį: plaunant automobilio saloną įmonėje UAB „Inopra“, buvo sugadintos automobilio vidaus salono apipūtimo grotelės (toliau – įvykis).

Tą pačią dieną dėl įvykio pareiškėjas pateikė pareiškimą Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto penktajam policijos komisariatui, jame nurodė, kad 2023 m. balandžio 25 d. 10 val. paliko automobilį UAB „Inopra“ plovykloje, esančioje adresu: Priegliaus g. 2, Vilnius. Dėl paslaugų (cheminio salono plovimo ir poliravimo) buvo iš anksto sutaręs su įmonės vadovu. Pareiškėjas teigė, kad 2023 m. balandžio 27 d. 17 val. atvykęs atsiimti automobilio pamatė, kad sulaužytos abi salono apipūtimo grotelės. Šalia grotelių mėtėsi detalių nuolaužos. UAB „Inopra“ vadovas kaltę neigė ir tikino, kad plovykloje automobilis nebuvo apgadintas.

2023 m. gegužės 9 d. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto penktojo policijos komisariato 1-asis veiklos skyrius priėmė nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą (tyrimo medžiagos Nr. *Duomenys neskelbtini*) (toliau – Nutarimas), nes nebuvo padarytos veikos, turinčios nusikaltimo ar baudžiamąjį nusižengimo požymių.

2023 m. rugsėjo 7 d. draudikas priėmė sprendimą pripažinti įvykį nedraudžiamuoju ir nurodė, kad, pagal Taisyklių 22.2 papunktį, nuostoliai, atsiradę dėl transporto priemonės vidaus sugadinimo, išskyrus numatytas išimtis, neatlyginami.

Pareiškėjas nesutikdamas su draudiko sprendimu pateikė jam pretenziją, o draudikui nesutikus keisti savo sprendimo – prašymą nagrinėti ginčą Lietuvos banke, kuriame nurodė, kad viena iš Taisyklėse nustatytų išimčių, sukeliančių draudikui pareigą mokėti draudimo išmoką už automobilio vidaus sugadinimus, yra nustatytas ir patvirtintas už žalą atsakingas asmuo ar įmonė. Šiuo atveju, pareiškėjo atstovo teigimu, už padarytą žalą yra atsakingas juridinis asmuo UAB „Inopra“, nes jis yra asmens, kuris tiesiogiai apgadino automobilį, darbdavys, o žala buvo padaryta tuo metu, kai automobilis buvo paliktas UAB „Inopra“ plovykloje.

Pareiškėjo atstovas nurodė, kad policija nebandė nustatyti ir nenubaudė Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatyta tvarka konkretaus fizinio asmens, kuris apgadino automobilį, tik todėl, kad įvykio metu padaryta žala neviršijo 250 MGL¹, o ne todėl, kad neįmanoma nustatyti atsakingo už padarytą žalą asmens.

---

¹ Minimalus gyvenimo lygis.

Pareiškėjo atstovas pateikė autocentro UAB „Korpo“ sudarytą automobilio remonto sąmatą ir prašo draudiko, remiantis šia sąmata, išmokėti pareiškėjui 1 931,15 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio patirtą žalą.

Draudikas nesutiko su pareiškėjo atstovo išdėstytais argumentais, nes, sudarydamas draudimo sutartį, neprisėmė rizikos dėl tokio pobūdžio automobilio vidaus salono detalių sugadinimų.

Draudiko teigimu, viena iš Taisyklių 22.2 papunktyje nurodytų išimčių yra ta, kad draudikas gali atlyginti vidaus sugadinimo nuostolius, jei yra nustatytas ir patvirtintas kaltininkas, iš kurio galima išsireikalauti nuostolių atlyginimą. Draudikas nesutinka su pareiškėjo atstovo nurodyta informacija, kad policija patvirtino įvykio aplinkybes, nustatė kaltininką, o jo nebaudė ir ikiteisminį tyrimą atsisakė pradėti tik dėl kaltės formos – neatsargumo (pagal šią kaltės formą taikoma 250 MGL riba baudžiamajai atsakomybei kilti), nes iš Nutarimo turinio matyti, kad pareiškėjo ir plovyklos vadovo parodymai apie sugadinamus bei jų padarymo aplinkybes skiriasi kardinaliai. Kadangi neturi jokių teisinių priemonių išsireikalauti galimą išmoką iš minėtos įmonės, nes neturi jokių objektyvių duomenų, patvirtinančių pretenzijos šiai įmonei pagrįstumą, draudikas prašo pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad ginčas kilo dėl įvykio, kurio metu buvo sugadintas automobilio vidaus salono apipūtimo grotelių krypties reguliatorius, pripažinimo draudžiamuoju.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar pagal šalių sudarytos draudimo sutarties sąlygas draudikas pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata: draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalimi, teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Tai reiškia, kad sutartis jos šalims yra privaloma ir vykdytina. Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais.

Nagrinėjamu atveju šalys sudarė savanoriško draudimo sutartį. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Pažymėtina, kad kasacinis teismas yra ne kartą pabrėžęs, jog draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini.² Draudimo taisyklėse taip pat įtvirtinama nuostolių nustatymo tvarka, draudimo

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012.

išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka bei terminai ir kitos Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalyje nurodytos draudimo sutarties sąlygos.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas, sudarydamas draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo išmokėti draudimo išmoką įvykus ne bet kokiam įvykiui, dėl kurio pareiškėjas patiria nuostolių, o draudimo sutartyje (draudimo liudijime ar Taisyklėse) nustatytam draudžiamajam įvykiui. Pareiškėjo ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

Šiuo atveju ginčiui aktualus Taisyklių 22.2 papunktis, kuriame nurodyta, kad neatlyginami nuostoliai, atsiradę dėl transporto priemonės vidaus sugadinimo, išskyrus atvejus, kurie nurodyti prie atlyginamų išlaidų, ir tais atvejais, kai apdraustos transporto priemonės žala atsiranda dėl kaltės kitų asmenų, kurie kompetentingų institucijų yra pripažinti įvykio kaltininkais ir atitinka vieną arba abi toliau nurodytas sąlygas: 1) įvykio kaltininkas yra Lietuvoje registruota įmonė, įstaiga ar organizacija, Lietuvos Respublikos pilietis ar kitas asmuo, nuolat gyvenantis Lietuvoje; 2) įvykio kaltininkas buvo sudaręs įvykio dieną galiojusią draudimo sutartį, pagal kurią gali būti atlyginama visa per draudžiamąjį įvykį patirta žala.

Pareiškėjo atstovas teigia, kad įvykis atitinka Taisyklių 22.2 papunktyje nurodytą išimtį, nes Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Vilniaus miesto penktojo policijos komisariato Nutarime yra nustatytas už žalą atsakingas asmuo – UAB „Inopra“. Draudikas nurodo, jog atsakingas dėl įvykio asmuo nėra nustatytas, o pareiškėjo atstovo teigimu už žalą atsakinga įmonė UAB „Inopra“, kategoriškai neigia savo kaltę, todėl draudikas pareiškėjui išmokėjęs draudimo išmoką, neturėtų galimybės jos susigrąžinti regreso tvarka.

Šiame kontekste vertinant Lietuvos bankui pateiktus duomenis, matyti, kad Nutarime nurodyta, jog ikiteisminis tyrimas pagal Baudžiamojo kodekso 188 straipsnio „Turto sunaikinimas ar sugadinimas dėl neatsargumo“ 1 dalį UAB „Inopra“ atžvilgiu negali būti pradėtas, nes Baudžiamojo kodekso 190 straipsnio „Turto vertės išaiškinimas“ 1 dalyje įstatymo leidėjas numatė baudžiamąją atsakomybę už neatsargius, netyčinius veiksmus, kai sugadinamas didelės vertės turtas, viršijantis 250 MGL. Nutarime nurodyta, kad „žalos atlyginimo klausimas sprendžiamas tarp pareiškėjo ir UAB „Inopra“ kaip draudiminis įvykis, tarpusavio derybų būdu, vadovaujantis gera valia, o nepasiekus sutarimo ir abi puses tenkinančio sprendimo, pareiškėjas turi teisę kreiptis dėl civilinės – deliktinės atsakomybės į teismą civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Tokiu atveju Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 178 str. įtvirtinta, kad šalys privalo įrodinėti aplinkybes kuriomis grindžia savo reikalavimus.“

Tai reiškia, kad, kaip ir nurodo pareiškėjo atstovas, ikiteisminis tyrimas nebuvo pradėtas dėl to, kad žalos dydis nebuvo pakankamas, kad kaltininkui kiltų baudžiamoji atsakomybė. Vis dėlto ši aplinkybė nereiškia, kad UAB „Inopra“ buvo nustatyta įvykio kaltininke, taip pat tai nereiškia, kad, pradėjus ikiteisminį tyrimą, buvo nustatyta, kad dėl įvykio yra kalta UAB „Inopra“. Lietuvos bankui nebuvo pateikta jokių kitų duomenų, patvirtinančių, kad UAB „Inopra“ kompetentingų institucijų yra pripažinta įvykio kaltininke, todėl nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo atstovo teiginiais, jog šiuo atveju yra nustatytas už žalą atsakingas asmuo.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Taisyklių 22.2 papunkčio sąlygą akivaizdu, kad draudikas nepriėmė atsakomybės atlyginti nuostolių atsiradusių dėl transporto priemonės vidaus sugadinimo, bei į tai, kad įvykis neatitinka Taisyklių 22.2 papunktyje nurodytos išimties (nėra duomenų, patvirtinančių, kad žala atsirado dėl kaltės kitų asmenų, kurie kompetentingų institucijų yra pripažinti įvykio kaltininkais), darytina išvada, kad draudikas pagrįstai pripažino įvykį nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką už sugadintą automobilio vidaus salono apipūtimo grotelių krypties reguliatorių.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojų ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys

turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis